

รายงานสรุปความรู้ที่ได้รับจากการประชุม
เรื่อง ประชุมปรึกษาหารือติดตามความก้าวหน้าในโครงการ REDD+
ณ จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่ ๒๕ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

นางสาวปรียาร์ตน์ ชัยลังกา ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการประชุมปรึกษาหารือติดตามความก้าวหน้าในโครงการ Reducing Emissions for Deforestation and forest Degradation in Developing Countries; and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries (REDD+) เพื่อการจัดทำเส้นฐานอ้างอิงภาคป่าไม้ (Forest Reference Level: FRL) ของประเทศไทย เพื่อใช้ในการประเมินการปลดปล่อยและการกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ป่าไม้ โดยความร่วมมือระหว่างกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ ๒๕ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดย FAO เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดนั้น มีข้อสรุปเบื้องต้นจากที่ประชุม ดังนี้

๑) ในมติที่ประชุมลงความเห็น ว่า ควรใช้คำจำกัดความของคำว่า “ป่าไม้” จากกรมป่าไม้ เป็นพื้นฐานหลัก โดยที่เนื้อที่ป่าไม้จะต้องมีพื้นที่มากกว่าหรือเท่ากับ ๐.๕ เฮกเตอร์ (หรือประมาณ ๓.๑๒๕ ไร่) มีเรือนยอดปกคลุมร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป และไม่มีการจำกัดความสูงของพันธุ์พืชในป่าไม้ นอกจากนี้บริเวณทุ่งหญ้า ลานหินและสวนยางพารา ไม่นับรวมอยู่ในเขตป่าไม้อีกด้วย

๒) เลือกใช้ช่วงเวลาอ้างอิง (Reference period) ในการจัดทำ FRL ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๖๐ เนื่องจากมีข้อมูลที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำได้ และคาดว่าจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการทำโครงการ REDD+ ในอนาคต นอกจากนี้ ในช่วงปีดังกล่าวพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อที่ป่าไม้ค่อนข้างน้อยหรือเนื้อที่ป่าไม้ค่อนข้างคงที่ และมีแนวโน้มที่จะคงที่ต่อไปในอนาคต รวมทั้งไม่สามารถคาดการณ์นโยบายด้านป่าไม้ของประเทศไทยได้ ในมติที่ประชุมจึงลงความเห็น ว่า วิธีการที่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำ FRL ของประเทศไทย ควรเป็นแบบการหาค่าเฉลี่ย (Historical method)

๓) เนื้อที่ที่เล็กที่สุดที่ใช้เป็นตัวกำหนดว่ามีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ คือ ๐.๕ เฮกเตอร์ (หรือประมาณ ๓.๑๒๕ ไร่) และเช่นเดียวกันกับเนื้อที่ที่เล็กที่สุดที่ใช้เป็นตัวกำหนดว่ามีการเปลี่ยนแปลงประเภทของป่าไม้ คือ ๐.๕ เฮกเตอร์ (หรือประมาณ ๓.๑๒๕ ไร่)

๔) ที่ประชุมลงความเห็น ว่า เนื้อที่ป่าไม้ที่ใช้ในการประเมินการปลดปล่อย/กักเก็บก๊าซเรือนกระจก มีเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๔๒ ของเนื้อที่ทั้งประเทศไทย โดยแบ่งเป็น เขตพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี ประมาณร้อยละ ๓๒ เขตพื้นที่ที่ไม่ใช่ป่าไม้ ในเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ประมาณร้อยละ ๘ จากกรมป่าไม้ และเขตคงสภาพป่าไม้นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ประมาณร้อยละ ๒ จากกรมพัฒนาที่ดิน

๕) การแปลภาพถ่าย ระหว่างชนิดของป่าที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน สามารถจำแนกได้โดยใช้ความแตกต่างของระยะเวลาของภาพถ่าย ฤดูกาล สภาพพื้นที่ของป่า แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ความหนาแน่นของป่า และชนิดพันธุ์พืชพื้นเมืองในป่า

๖) เบื้องต้นมีการกำหนดการจำแนกประเภทของป่าออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ป่าเบญจพรรณ ๒) ป่าเต็งรัง ๓) ป่าดิบ ๔) ป่าชายเลน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงประเภทของป่า และการประเมินความเสื่อมโทรมของป่า (Forest degradation)

๖.๑ ป่าเบญจพรรณ มีความสำคัญในแง่ของปริมาณเนื้อที่และผลกระทบต่อมนุษย์

๖.๒) ป่าดิบมีความสำคัญในแง่ของปริมาณการปลดปล่อย/กักเก็บคาร์บอนต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่
๗) ขอบเขตงานของโครงการ REDD+ ของประเทศไทย

๗.๑) กิจกรรมของโครงการ REDD+ แบ่งเป็น ๓ กิจกรรม ดังนี้

๗.๑.๑) การประเมินการปลดปล่อย/กักเก็บ คาร์บอนจากการทำลายป่าไม้
(Deforestation)

๗.๑.๒) การประเมินการปลดปล่อย/กักเก็บ คาร์บอนจากความเสื่อมโทรมของป่าไม้
(Forest degradation)

๗.๑.๓) การเพิ่มปริมาณการกักเก็บคาร์บอน (Enhancement of carbon stocks)

๗.๒) แหล่งการปลดปล่อย/กักเก็บก๊าซเรือนกระจก (Pools) ได้แก่

๗.๒.๑) มวลชีวภาพบนดิน (Above-ground biomass) ใช้ค่า default ของไทย

๗.๒.๒) มวลชีวภาพใต้ดิน (Below-ground biomass) ใช้ค่ามาตรฐานของคู่มือ
IPCC ๒๐๐๖

๗.๓) มติที่ประชุมเห็นควรว่า จะรายงานประเมินการปลดปล่อย/กักเก็บ
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) อย่างเดียวเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ก๊าซไนตรัสออกไซด์ (N_2O) และก๊าซมีเทน (CH_4)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากคณะทำงานมีการใช้ข้อมูลเนื้อที่ป่าไม้จากหลายแหล่งข้อมูล ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า
ควรมีการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลแต่ละแห่งให้ชัดเจนก่อนนำไปประเมินการปลดปล่อย/กักเก็บ
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ของโครงการ REDD+ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสารสนเทศจากกรมป่าไม้ กรมอุทยาน
สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น นอกจากนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า
หน่วยงานในประเทศไทย ควรมีการใช้ฐานข้อมูลแผนที่จากแหล่งเดียวกัน โดยมีการตกลงอย่างชัดเจน เพื่อให้
การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง แม่นยำ ลอดคล้องกัน มีการเปรียบเทียบได้ และเกิดประโยชน์
สูงสุดต่อประเทศ

(นางสาวปริญรัตน์ ชัยลังกา : นักสำรวจดินปฏิบัติการ)